

Skróty w przypisach bibliograficznych

Nowa norma nie wspomina o skrótach w przypisach, jednak są one powszechnie stosowane. Podane niżej sposoby używania skrótów w przypisach opracowano na podstawie normy PN-N-01222-04:1978. Wprawdzie jest to stara norma, na stronie WWW Polskiego Komitetu Normalizacyjnego podano informację, że wycofano ją 21-09-2015, ale nie podano jaka norma ją zastępuje¹. Dlatego wydaje się, że autorzy tekstów naukowych z przyzwyczajenia, tradycji nadal stosują jej zapisy²:

1. Jeżeli autor pracy powołuje się na dokument wymieniony w przypisie bezpośrednio poprzedzającym, to wówczas stosuje się określenie: „Tamże” (łac. ibidem, skrót ibid., ib.) i numer strony. Gdy przypis dotyczy tej samej strony, co poprzedni, pisze się tylko „Tamże”.

PRZYKŁAD:

¹ Kowalczyk A., *Walory turystyczne Pomorza, Bydgoszcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2007.*

² Tamże, s. 35.

³ Tamże.

2. Jeżeli autor pracy powołuje się na dokument wymieniony w jednym z przypisów wcześniejszych i nie jest to jedyny wykorzystywany dokument autora cytowanego w pracy, to gdy po raz kolejny powołujemy się na to samo dzieło, wtedy powtarzamy nazwisko i imię (ewentualnie inicjał) autora cytowanego, tytuł lub początek tytułu oraz numer odpowiedniej strony.

PRZYKŁAD:

¹ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych, Wyd. 5 zm. i uzup., Katowice, „Śląsk”, 1999.*

² Zaczyński W., *Poradnik autora prac seminaryjnych, dyplomowych i magisterskich, Warszawa, Wydawnictwo „Żak”, 1995.*

³ Sztumski J., *Wstęp do metod..., s. 72.*

3. Jeśli autor pracy powołuje się na dokument wymieniony w jednym z przypisów wcześniejszych i jest to jedyny wykorzystywany dokument autora cytowanego w pracy, wówczas piszemy nazwisko i imię (ewentualnie inicjał) autora cytowanego, następnie skrót: dz. cyt. (dzieło cytowane) lub wyd. cyt. (wydanie cytowane), lub op. cit. (opus citatum), lub j.w. (jak wyżej), lub u. s. (ut supro)³.

PRZYKŁAD:

¹ Maik W., *Podstawy teoretyczno-metodologiczne studiów geograficzno-miejskich, Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane WSG w Bydgoszczy, 2012.*

¹ PN-N-01222-04:1978 - wersja polska [W:] Polski Komitet Normalizacyjny, [online], <http://sklep.pkn.pl/pn-n-01222-04-1978p.html>, [dostęp: 4 lutego 2018].

² PN-N-01222-04:1978, Kompozycja wydawnicza książki. Materiały uzupełniające tekst główny.

³ Antczak M., Nowacka A., dz. cyt., s. 80.

² Oliver P., *Jak pisać prace uniwersyteckie*, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 1999.

³ Maik W., dz. cyt., s. 42.

4. Jeśli cytujemy kolejne dzieło tego samego autora, co w przypisie poprzedzającym, wówczas stosujemy skróty: dla autora „Tenże” (łac. Idem), dla autorki „Taż” (łac. Eadem), dla autorów lub autorek „Tychże”⁴.

PRZYKŁAD:

¹ Ziółkowski P., *Uniwersytet dla dzieci. Uniwersytet Dziecięcy Wyższej Szkoły Gospodarki jako przykład innowacji pedagogicznej na rzecz rozwoju twórczości i kreatywności dziecięcej*, Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane WSG, 2016.

² Tenże, *Student 50 +. Poradnik dla organizatorów uniwersytetów trzeciego wieku*, Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane WSG, 2013.

5. Jeśli cytujemy dzieło cytowane przez innego autora, to należy podać opis bi-bliograficzny dzieła, z którego zaczerpnięto cytata, wstawić skrót „cyt. za” (lub łac.: cit. per), następnie podać opis bibliograficzny dzieła, za którego pośrednictwem cytujemy⁵.

PRZYKŁAD:

¹ Kamiński A., *Czas wolny i jego problematyka społeczno-wychowawcza*, Wrocław, Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1965, cyt. za: Pięta J., *Pedagogika czasu wolnego*, Warszawa, ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna, 2008, s. 49.

Wykaz najczęściej stosowanych skrótów w przypisach bibliograficznych

Skrót polski	Skrót łaciński	Znaczenie	Zastosowanie
b.m.	s.l. (sine loco)	bez miejsca	Gdy w dokumencie nie podano miejsca wydania.
b.r.	s.a. (sine anno)	bez roku	Gdy w dokumencie nie podano roku wydania.
cyt. za cyt. według	cit. per	cytuję za	Gdy cytujemy dzieło cytowane przez kogoś innego („z drugiej ręki”).
dz. cyt.	op. cit (opus citatum)	dzieło cytowane	Gdy po raz kolejny cytujemy to samo dzieło.
wyd. cyt.		wydanie cytowane	
j.w.	u.s. (ut supro)	jak wyżej	

⁴ Antczak M., Nowacka A., dz. cyt., s. 81.

⁵ Tamże, s. 81.

i in.	et al. (et alii) etc. (et cetera)	i inni (-e)	Gdy dokument ma więcej niż 3 autorów.
kps		komputeropis	Praca napisana na komputerze.
mps		maszynopis	Praca napisana na maszynie.
rkps		rękopis	Praca napisana odręcznie.
tamże	ibid. (ibidem)	w miejscu już przytoczonym	Gdy powołujemy się na dzieło wymienione w przypisie bezpośrednio poprzedzającym dany przypis.
tenże taż tychże	idem eadem		Gdy cytujemy tego samego autora/ autorkę/autorów co w podanym wyżej przypisie.
w	in		Skrót poprzedzający opis bibliograficzny źródła, z którego pochodzi artykuł, rozdział
właśc.	i.e. (id est)	właściwie	Gdy występują np. jakieś błędy w źródle.

Źródło: opracowano na podstawie normy PN-78/N-01222.04; Antczak M., Nowacka A., *Przypisy, powołania, bibliografia załącznikowa*, Wyd. 2 popr., 2009.